

ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ

“રાજીવ ગાંધી ભવન”, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.

ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૨૧૨, ૨૬૫૭૮૨૧૩ ફેક્સ : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૫૮૯

website : www.incgujarat.com • E-mail : gpcc1234@gmail.com

અખબારી યાદી

તા. ૧૬-૦૮-૨૦૨૬

અખિલ ભારતીય કોંગ્રેસ સમિતિના મહામંત્રીશ્રી, ગુજરાત સંગઠન પ્રભારીશ્રી રણદીપ સિંહ સુરજેવાલા,
ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખશ્રી અમિત ચાવડા, વિધાનસભા કોંગ્રેસ પક્ષના નેતાશ્રી તુષાર ચૌધરીનું સંયુક્ત નિવેદન

- મોદી સરકાર UPI ટ્રાન્ઝેક્શન પર ટેક્સ લગાવીને દેશની જનતા સાથે કરી રહી છે છેતરપિંડી !
- ડિજિટલ અને કેશલેસ ભારતનું સ્વાન રોળાયું, વધતી મોંઘવારીએ ખિસ્સામાં લગાડી આગ !
- અમેરિકન કંપનીઓના હાથ ધીમાં, આમ જનતા તળાશે મોંઘવારીના તેલમાં કારણ કે ભાજપ સરકારે ટેક્સ ઘૂંટણ !

૧૪ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૬નો દિવસ દેશના ઇતિહાસમાં કેન્દ્રની ભાજપ સરકાર દ્વારા “ડિજિટલ યુ-ટર્ન” અને “દેશના નાગરિકો સાથે છેતરપિંડી અને વિશ્વાસઘાતના દિવસ” તરીકે યાદ રાખવામાં આવશે કારણ કે આ દિવસે તેમણે ૩.૨૦૦૦ થી વધુ મૂલ્યના UPI ટ્રાન્ઝેક્શન્સ પર “UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ” લાદવાનો નિર્દય નિર્ણય લીધો, જે ૧૫ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૬થી લાગુ થશે. ભાજપ સરકાર અને નેશનલ પેમેન્ટ્સ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા (NPCI) એ વર્તમાનમાં P2M (પર્સન-ટુ-મર્ચન્ટ) ટ્રાન્ઝેક્શન્સ પર ૦.૪% ટેક્સ લગાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે. વધુ ચિંતાનો વિષય એ છે કે આ ૦.૪% પ્રતિ ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સને મોદી સરકાર ગમે ત્યારે મનસ્વી રીતે વધારીને ૧% અથવા ૨% કે તેથી વધુ કરી શકે છે અને એ જ મનસ્વી રીતે આ ટેક્સ UPI ટ્રાન્ઝેક્શનની તમામ શ્રેણીઓ પર લાદી શકાય છે.

UPI કેશલેસ, ડિજિટલ અને ઇ-ક્લુસિવ (સમાવેશી) ભારત માટે એક મહત્વપૂર્ણ સાધન છે, પરંતુ મોદી સરકારે તેને આમ જનતાના ખિસ્સામાંથી નફો કમાતી ‘ટેક્સ ઇમ્પ્રોઝિશન અને કલેક્શન મશીન’ બનાવી દીધું છે. આ ભાજપ સરકાર દ્વારા આમ લોકો સાથે “છેતરપિંડી પીઠમાં ખંજર ભોંકવા વિશ્વાસઘાત કરવાનો” રસ્તો બની ગયો છે.

UPI ભારતીય સંસ્થાઓ અને બેંકો દ્વારા બનાવવામાં આવેલું સાર્વજનિક ઇન્ડ્રાવતું મફત પેમેન્ટ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર છે, જેને કોઈપણ ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સથી ફ્રી રાખવામાં આવ્યું હતું. આ ડિજિટલ, કેશલેસ અને ઇ-ક્લુસિવ ભારત તરફનું એક અનોખું પગલું છે. આને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કાનૂની સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું તથા “ધ પેમેન્ટ એન્ડ સેટલમેન્ટ સિસ્ટમ્સ એક્ટ, ૨૦૦૭” (૨૦૧૮માં સુધારેલ) માં સેક્શન ૧૦-A હેઠળ કોઈપણ પ્રકારનો ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ ચાર્જ કરવા પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો. એટલું જ નહીં, ઇનકમ ટેક્સ એક્ટના સેક્શન ૨૬૮ FU હેઠળ UPI દ્વારા થતી ચૂકવણીને ઇલેક્ટ્રોનિક મોડ સ્વીકારીને છૂટ આપવામાં આવી. જ્યારે UPI વિશ્વનું સૌથી મોટું ફ્રી પેમેન્ટ પ્લેટફોર્મ બની ગયું, ત્યારે અમેરિકાને UPI અને RuPay કાર્ડ્સને લઈને ભારે તકલીફ અને ફરિયાદ થવા લાગી કારણ કે આનાથી ભારતમાં ઉપયોગમાં લેવાતા અમેરિકન વિઝા અને માસ્ટરકાર્ડના બિઝનેસ પર વિપરીત અસર પડી. સાથે જ, અમેરિકન કંપનીઓ ‘ફોન પે’ અને ‘ગૂગલ પે’ના નફા પર પણ પ્રતિકૂળ અસર પડી, કારણ કે UPI ટ્રાન્ઝેક્શનથી કોઈ નફો કમાઈ શકાતો નથી અને ‘ફોન પે’ તથા ‘ગૂગલ પે’ દ્વારા ૮૦% UPI ટ્રાન્ઝેક્શન થાય છે. ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૬ના રોજ મોદી સરકારે અમેરિકા સાથે યુએસ-ઇન્ડિયા ટ્રેડ ડીલ “ફ્રિક્ટ શીટ” પર હસ્તાક્ષર કર્યા, જેમાં અમેરિકા અને તેના કોર્પોરેટ સેક્ટરને છૂટ આપવાનું વચન આપવામાં આવ્યું. આ અંતર્ગત, ૦૪ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૬ના

રોજ મોદી સરકારે ગુપચુપ રીતે “ધ ટેક્સેશન એન્ડ અધર લોઝ (એમેન્ડમેન્ટ) બિલ, ૨૦૨૬” સંસદમાં રજૂ કર્યું અને “ધ પેમેન્ટ એન્ડ સેટલમેન્ટ સિસ્ટમ્સ એક્ટ”ના સેક્શન 10-A માં ચૂપચાપ ફેરફાર કરી દીધો, જેના હેઠળ મોદી સરકારે એ અધિકાર મેળવી લીધો કે સરકાર સંસદની મંજૂરી લીધા વિના જ નોટિફિકેશન બહાર પાડીને UPI ટ્રાન્ઝેક્શન પર કોઈ પણ ચાર્જ લાદી શકશે. આ કાયદો સંસદમાં ૧૦ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૬ના રોજ પસાર થઈ ગયો. UPI દ્વારા ડિજિટલ પેમેન્ટ કરનારા ભારતના કરોડો લોકો સાથે ગુપચુપ રીતે કરવામાં આવેલા આ કપટ પછી મોદી સરકારે ૧૪ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૬ના રોજ એક નોટિફિકેશન બહાર પાડીને રૂ.૨૦૦૦ થી વધુ મૂલ્યના UPI ટ્રાન્ઝેક્શન પર ૦.૪% ટેક્સ ઝીંકી દીધો. આ ભેદભાવ અને અન્યાય અહીં જ નહીં અટકે કારણ કે હવે કેન્દ્ર સરકાર ગમે ત્યારે ટેક્સનો દર ૦.૪% થી વધારીને ૧% અથવા ૨% કે તેથી વધુ કરી શકે છે, અને જે ટેક્સ અત્યારે P2M (પર્સન ટુ મર્ચન્ટ) પર લાદવામાં આવ્યો છે, તે મોદી સરકારની ઈચ્છા મુજબ UPIની તમામ શ્રેણીઓ પર લાદી શકાય છે, ખાસ કરીને P2P, એટલે કે વ્યક્તિથી વ્યક્તિને કરવામાં આવતા UPI ચૂકવણી પર પણ.

UPI ટ્રાન્ઝેક્શન પર ટેક્સ ઝીંકવો એ ભારતની જનતા સાથે છેતરપિંડી - પીઠમાં ખંજર - વિશ્વાસઘાત છે PIBની 30 એપ્રિલ ૨૦૨૬ અને ૨૪ ઓગસ્ટ ૨૦૨૬ (સંલગ્નક A1 અને A2)ની બે અલગ-અલગ પ્રેસ રિલીઝ મુજબ મોદી સરકારે સ્વીકાર્યું છે કે વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬માં UPI દ્વારા રૂ.૩૧૪ લાખ કરોડના ૨૪,૧૬૨ કરોડ ટ્રાન્ઝેક્શન કરવામાં આવ્યા. ચાલુ વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭માં તેમનું મૂલ્ય વધીને રૂ.૪૦૦ લાખ કરોડ થવાનો અંદાજ છે. આ ટ્રાન્ઝેક્શનસમાંથી રૂ.૨૦૦૦ થી વધુ મૂલ્યના ટ્રાન્ઝેક્શન ૬૩% હતા. એટલે કે, ૨૦૨૫-૨૬માં રૂ.૨૦૦ લાખ કરોડ અને ૨૦૨૬-૨૭માં રૂ.૨૫૩ લાખ કરોડના ટ્રાન્ઝેક્શન રૂ.૨૦૦૦ થી વધુ મૂલ્યના હશે. મોદી સરકારના જણાવ્યા મુજબ વર્તમાનમાં ૫% ટ્રાન્ઝેક્શન P2M (પર્સન ટુ મર્ચન્ટ) ટ્રાન્ઝેક્શન છે. જો આ સાચું માનવામાં આવે તો વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭માં ૨૦૦૦ ના મૂલ્યથી વધુના P2M ટ્રાન્ઝેક્શન રૂ.૧૨.૬૦ લાખ કરોડના હશે. આના પર ૦.૪% ના ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ મુજબ રૂ.૫,૦૪૦ કરોડના ભુગતાનનો બોજ પડશે. વેપારીઓ, દુકાનદારો અને મર્ચન્ટ્સ પર ૦.૪ % UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સથી પડનારા આ રૂ.૫૦૪૦ કરોડના વધારાના બોજનું પરિણામ શું આવશે? સ્પષ્ટ છે કે આનો બોજ આખરે આમ જનતાના ખિસ્સા પર જ પડશે. “ધ પેમેન્ટ એન્ડ સેટલમેન્ટ સિસ્ટમ્સ એક્ટ”ના સેક્શન ૧૦-A માં ગુપચુપ રીતે ફેરફાર કરીને અને “ધ ટેક્સેશન એન્ડ અધર લોઝ (એમેન્ડમેન્ટ) બિલ, ૨૦૨૬” લાવ્યા પછી મોદી સરકાર નોટિફિકેશન આપીને ગમે ત્યારે UPI ટ્રાન્ઝેક્શન રેટ વધારી દેશે અને તેને અન્ય શ્રેણીઓ પર પણ લાદી દેશે, જેમાં સૌથી વધુ ઉપયોગમાં લેવાતું પર્સન ટુ પર્સન (P2P) પેમેન્ટ પણ સામેલ હશે. જો મોદી સરકાર ભવિષ્યમાં UPI ટ્રાન્ઝેક્શનની તમામ શ્રેણીઓ પર ૧% ટેક્સ પણ લગાવી દેશે, તો વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭ના UPI ટ્રાન્ઝેક્શનના આધારે ટેક્સ વધીને વાર્ષિક રૂ.૨,૫૩,૦૦૦ કરોડ થઈ જશે. આ મોદી સરકારનો એક ખતરનાક જન-વિરોધી શક્તિ પ્રયોગ છે, જે ભારતની જનતા સાથે છેતરપિંડી છે.

મોદી સરકારે અમેરિકન કંપનીઓ સામે ટેકવ્યા ઘૂંટણ, UPI થી થતા ૮૦% ટ્રાન્ઝેક્શન બે અમેરિકી કંપનીઓ, “ફોન પે” અને “ગૂગલ પે” દ્વારા કરવામાં આવે છે. આનો અર્થ એ છે કે વર્ષ ૨૦૨૬-૨૭માં થનારા કુલ રૂ.૪૦૦ લાખ કરોડના UPI બિઝનેસમાંથી રૂ.૩૨૦ લાખ કરોડનો બિઝનેસ આ બે અમેરિકી કંપનીઓ, “ફોન પે” અને “ગૂગલ પે” દ્વારા કરવામાં આવશે. એટલે કે, તેમને પ્રથમ વખત રૂ.૫૦૪૦ કરોડના UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સમાં હિસ્સો મળશે, જે આ પહેલા ટેક્સ-ફ્રી હતો. ફોન પે ની માલિક વોલમાર્ટ કંપની છે, જે ૪૫% UPI ટ્રાન્ઝેક્શનનું પ્રોસેસિંગ કરે છે. ફોન પે એ માર્ચ ૨૦૨૬માં પોતાના ભારતીય IPOને રોકી દીધો હતો. એનું કારણ એ હતું કે કંપનીનું વેલ્યુએશન \$૧૦બિલિયનથી ઓછું થઈ ગયું હતું. જ્યારે કંપની UPI ટ્રાન્ઝેક્શનસથી પૈસા કમાવાનું શરૂ કરી દેશે, ત્યારે તેનું વેલ્યુએશન આપોઆપ ઉપર જતું રહેશે.

શું ભારત સરકાર હવે પ્રાઈવેટ વિદેશી કંપનીનું વેલ્યુએશન વધારવા માટે કામ કરી રહી છે? ભારત સરકાર અમેરિકન કંપનીઓને ટેકનોલોજીકલ એક્સેસ પહેલાથી જ આપી ચૂકી છે, જેનાથી તેમને લાખો ભારતીયોના ખર્ચ કરવાના વર્તનનો મોટો ડેટા મળી રહ્યો છે. આ ડેટા પોતાનામાં જ એક સોનાની ખાણ છે. પરંતુ મોદી સરકારે UPI થી લાભ કમાનારી કોઈ પણ મોટી વિદેશી કંપની પર “વાર્ષિક પાર્ટિસિપેશન ફી” લગાવવા વિશે વિચાર્યું પણ નહીં. UPI ટ્રાન્ઝેક્શનસ પ્રોસેસિંગ માટે પૈસા આપવાને બદલે, તેઓ તેમના પર વાર્ષિક ૫૦ થી ૧૦૦ મિલિયન યુએસ ડોલરની પાર્ટિસિપેશન ફી લગાવી શકતા હતા. અમેરિકાએ એ પણ

ફરિયાદ કરી છે કે ભારતમાં UPI અને RuPay કાર્ડ અમેરિકન વિઝા અને માસ્ટરકાર્ડના બિઝનેસ પર અસર કરી રહ્યા છે, જેના પર ૧ થી ૧.૫% ટ્રાન્ઝેક્શન ચાર્જ લેવામાં આવે છે. શું આ જ કારણે મોદી સરકારે ફી UPI ટ્રાન્ઝેક્શન્સ પર ટ્રાન્ઝેક્શન ફી લાગુ કરી છે, જેથી અમેરિકન કંપનીઓને ફાયદો પહોંચાડી શકાય? કાયદામાં ગુપચુપ ફેરફારથી તો એ જ સંકેત મળે છે.

જ્યારે NPCI નફામાં ચાલી રહ્યું છે, તો UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ લાદવાનું શું ઔચિત્ય છે? NPCI એ રૂ. ૧૮૦૦ કરોડનો પ્રી-ટેક્સ ઓપરેટિંગ પ્રોફિટ દર્શાવ્યો છે. મોદી સરકારને ગયા વર્ષે NPCI થી રૂ. ૧૦૦૦ કરોડની ટેક્સ આવક થઈ હતી. આ ઉપરાંત, NPCI ની બેલેન્સ શીટમાં રૂ. ૬૧૧૮ કરોડની રોકડ રકમ ઉપલબ્ધ છે. તો પછી કાયદો બદલવા અને યુપીઆઈ ટ્રાન્ઝેક્શન પર ટેક્સ લગાવવા પાછળ ભારતીયોના ભોગે વિદેશી દબાણ સિવાય બીજું કયું કારણ હોઈ શકે?

UPI ટ્રાન્ઝેક્શન્સને ફી રાખવામાં અસમર્થ હોવા અંગે મોદી સરકાર અને NPCIના પાયાવિહોણા બહાના હકીકતમાં છેતરપિંડી છે! UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ લાદવા માટે ભાજપ સરકારનો એ દાવો કે ફી UPI ટ્રાન્ઝેક્શન અને સિક્યોરિટી પ્રોટોકોલ પર દર વર્ષે રૂ. ૨૦૦૦૦ કરોડનો ખર્ચ થવાનો છે, તે સંપૂર્ણપણે પોકળ છે, જેનાથી ભાજપ સરકારની દુરભિસંધિ છતી થાય છે. આ પાયાવિહોણા તર્કને બેંકિંગ સિસ્ટમ દ્વારા કમાવવામાં આવી રહેલા મોટા નફાના સંદર્ભમાં જુઓ. વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬માં PSU બેંકો દ્વારા રૂ. ૨ લાખ કરોડનો નફો જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. આનાથી સરકારી બેંકિંગ સિસ્ટમના નફા અને નાણાંની ઉપલબ્ધતાની વાત સ્પષ્ટ થઈ જાય છે (PIB પ્રેસ રિલીઝ તારીખ ૨૮ મે ૨૦૨૬).

એટલું જ નહીં, વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬માં RBI એ તો મોદી સરકારને રૂ. ૨.૮૬ લાખ કરોડનું સરપ્લસ ફંડ પણ આપ્યું છે. તો શું રૂ. ૪૦૦ લાખ કરોડનો વેપાર કરતી UPI ને આમાંથી સિક્યોરિટી સિસ્ટમ સુરક્ષિત બનાવવા માટે રૂ. ૨૦૦૦૦ કરોડ ના આપી શકાયા હોત? આ બધી વાત ન કરીએ તો પણ, દેશની બેંકિંગ સિસ્ટમ સામાન્ય જનતા પાસેથી એટલા પૈસા કમાઈ રહી છે કે તેનો એક હિસ્સો પાછો UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ ફી રાખવા પર ખર્ચી શકાય છે. રાજ્યસભામાં ૨૮ જુલાઈ ૨૦૨૬ના રોજ આપવામાં આવેલા એક જવાબ (સંલગ્નક A3) મુજબ, PSUs/પ્રાઈવેટ બેંકોએ માત્ર મિનિમમ બેલેન્સ પેનલ્ટી, ડેબિટ કાર્ડ ચાર્જ અને એકાઉન્ટ મેન્ટેનન્સ ફીથી જ રૂ. ૩૫૭,૨૫૮ કરોડ કમાઈ લીધા હતા. શું આ પૈસા UPI માટે વાપરી ન શકાયા હોત? આ ઉપરાંત, NPCI નો પ્રી-ટેક્સ ઓપરેટિંગ પ્રોફિટ રૂ. ૧૮૦૦ કરોડ છે અને તેની પાસે રૂ. ૬૦૦૦ કરોડનું હાર્ડ કેશ રિઝર્વ છે. તેથી, UPI ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ લગાવવા માટે આપવામાં આવી રહેલું સબસિડીનું બહાનું સાવ પાયાવિહોણું છે, જેનાથી મોદી સરકારનું જૂઠું જગજહેર થઈ ચૂક્યું છે.

દેશ જવાબ માંગે છે!

(ડૉ. હિરેન બેંકર)
પ્રવક્તા